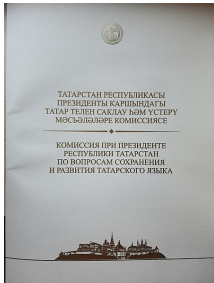

Википедия

Ирекле энциклопедия

tt.wikipedia.org

Caring guardianship of Tatarstanians and other Tatars wanted Tatar Wikipedia & co.

Farhad Fatkullin {{u|frhdkazan}}

State Council of the Republic of Tatarstan, Kazan, 15.12.2021

русский (ru)
<https://w.wiki/4Yfd>

татарча / Tatarça (tt)
<https://w.wiki/4Yzp>

English (en)
<https://w.wiki/4Yrn>

Published under Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International license
Legal Basis in Russia - Art. 1286 of the Russian Federation Civil Code

What is Wiki good for?

For the region:

- * Visibility & Awareness
- * Relatability
- * Speeding up socio-economic development
- * Improving human capital quality

For the people:

- * language preservation and development
- * permanent presence in contemporary information space
- * utility today and place in the future

Expected Outcome

By the end of the session participants have confident understanding of Wiki principles, opportunities of Wikipedia and other Wikimedia projects, benefits from using them, recognizing and other incentives to volunteers developing & supporting them

Contents

1. Why should I listen?
2. What is it and what is it good for?
3. Wiki for preservation and development of language and culture
4. Wiki in Tatarstan
5. Wiki in Tatar
6. Wiki in Russia and the world

Part 1. Why should I listen?

機
危機
機會

Point of Change (X)

Threat + **X** = Crisis

X + together = Opportunity

Chinese Traditional Script

Threats

Info Tsunami: What are you?

Do you actually exist? Can you prove that?

Language and other “Cultural Settings” as an
Option: 2030 or before?

70+ years of Copyright Concentration Camps
for Precious Cultural Content

Is that not fake? Can you prove that?

«In 1921, when Russia lived through terrible hunger, Lenin invited American Relief Administration to save Communist Russia from collapse and in two years ARA managed to feed 10 million people.

By 1931 most locals knew nothing of the ARA, whilst those few that have heard of it, were asking:

"The food was paid for by the USSR, not Americans, right?"

In 1992–2007 U.S. provided ex-USSR states with assistance amounting to USD 28 billion.

The amount of Food Aid to Russia by U.S. & E.U. in 1999–2000 surpassed total assistance provided to Africa.

Once again, 20 years passed — and nobody remembers this anymore.»

*Excerpt from «How many millions hungry? — Ten!» by Kirill Fokin
«Novaya Gazeta» newspaper, Nov.18, 2021, <http://amp.gs/jYf62>*

2030 Settings

gov.il Services ▾ Ministries Information ▾ Reception points English ▾ | 1299 My Gov

Discover a convenient and innovative digital government experience

gov.il - Government services and information. Anywhere, anytime.

Search on gov.il

Tatar is included into EU's 2030 <https://european-language-equality.eu/> project

Coronavirus and the vaccination program

[Find out more →](#)

Free license or 70+ years of Copyright Concentration Camps?

2014: Free licences into
Russian Civil Code Art.1286

Now instead of **(c)** one can use

*All content on this site
is licensed under
Creative Commons Attribution 4.0
International*

kremlin.ru

government.ru

duma.gov.ru

council.gov.ru

tatarstan.ru

tatar-congress.org

and others <https://w.wiki/677>

Opportunities

Every resident of the planet

Knows about TTT

(Tatarstan, Tatars and Tatar language)

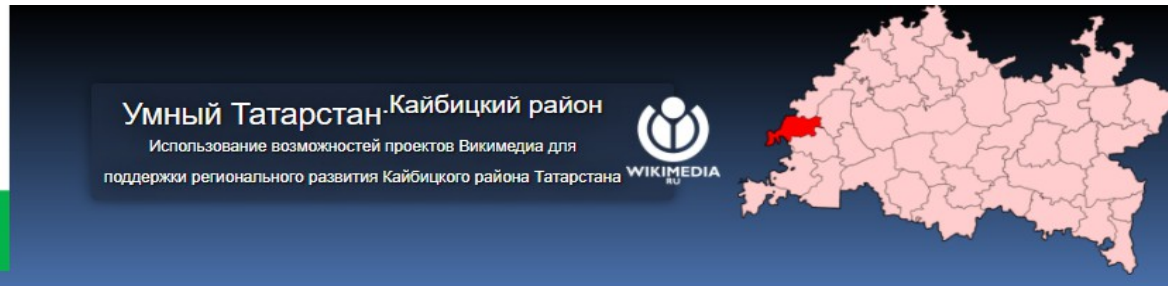
understands and invests into TTT

feels, loves and strengthens TTT

Language and other Culture must continuously prove itself worthy of human attention

Заглавная	О проекте	Стратегия	Направления	Вики-Списки	Регионы	Народы	Многоязычие	Статистика
Республика Татарстан	Структура	Меры	Партнёры	Хронология	Осведомлённость	Вики-списки	Статистика	Районы
Кайбицкий район	Партнёры	Хронология	Осведомлённость	Вики-списки	Статистика			

Добро пожаловать на страничку по реализации вики-муниципального проекта на благо Кайбицкого района!

Цель: Обеспечить эффективную вики-поддержку непрерывного повышения деловой, инвестиционной, культурной, научной, социальной и туристической привлекательности района на татарстанском, российском и международном уровнях.

Ожидаемый результат [править]

- Район становится столь же глобально известным, как регионы любой страны мира.
- Вся совокупность культурного и образовательного, бизнес и социального потенциала района служит всем гражданам планеты и ценится ими.
- Региональное многоязычие из темы для беспокойства становится центром прибыли.

Объём работ [править]

1. Подготовить базовые списки
2. Структурировать проект (набросок по Казани).
3. Подготовить перечень работ, карты-списки, эталонные образцы и инструменты мониторинга тематической статистики

“ Представьте себе мир, где каждый человек знает, любит и чувствует Кайбицкий район как неотъемлемую часть себя. В этом наше призвание. ”

— Девиз проекта

“ Aut viam inveniam aut faciam
 (рус. Или найду дорогу, или проложу ее сам) ”

— Ганнибал

Wikimedia for Rural Municipality Development Support — w.wiki/3A6d

Aide to Humans

Culture is an ability to produce, transfer and store useful information by non-genetic means.

Russian Academy of Sciences
Professor, Evolutionary Biologist
Alexander V. Markov
in <http://amp.gs/j8d9b>

(rephrasing Frans de Waal 2007)

In a wider sense:

Set of **best practices** to assure survival, social and personal success, pleasure and satisfaction with life.

Part 2. Wiki is:

What?

How?

Why?

Where did it come from?

Can you support that?

Essence of Wiki

Quick in Hawaiian

Equal text editing rights
and ease of hyperlinking

Information Technology (Engine)

Community of Participants

Organizational Memory

Catalyst of social transformation

Digital Transformation = All-around defense

Providing *every* member of the team
everything necessary for effective
independent decision-making and *actions*
regarding any issue faced with:

Complete Information

Contextual Knowledge

Practical Skills

Authority

Who invented that?

Old Testament.

Genesis.

Chapter 2. Verses 19, 25

19: LORD God ... brought [every beast of the field and fowl of the air] unto Adam to see what he would call them: and whatsoever Adam called every living creature, that was the name thereof.

25: And they were both naked, the man and his wife, and were not ashamed.

Quran. Sura 2 (Al-Baqara / The Cow)

Āyahs: 30-35

30. And when thy Lord said to the angels, I am going to place a **ruler** in the earth

33. He said: O Adam, **inform them** of their names ['s meanings].

34. We said to the angels, **Be submissive to Adam**.

35. "O Adam, ... thou and thy wife ... approach not this tree, lest you be of the unjust.

What's a Wiki?

Self-managing team

Continuous improvement

Flat Multilateral Structures

All actions public

Local or Interwiki

Consensus rules

Principles over speed

Be bold! Take as is.

No warranty or guarantees.

Wikipedia's eventualism

bdate 15.01.2001

*preserving all valuable
contribution*

300+ languages today

ready to accept ~600

Traffic 04.2021:

~ 1,9 bln Gadgets

~ 23 bln Pageviews,

Russia №7, 596 mln Pageviews

Are they respectable?

Russia

Free licenses included into
Civil Code art.1286 (2014)

Federation's Presidential
Instructions (2019)

Ministry of Foreign Affairs,
Federation Council of the Federal
Assembly, Regional Leadership,
Civic Chamber, Presidential Grants
Foundation, FAEA, Ministry of
Finance Targeted Program etc.

United Nations

The screenshot shows a news article from the World Health Organization website. The headline reads: "The World Health Organization and Wikimedia Foundation expand access to trusted information about COVID-19 on Wikipedia". The article text states: "The collaboration is part of a shared commitment from both organizations to ensure everyone has access to critical public health information surrounding the global coronavirus pandemic". It also mentions that the collaboration will make trusted public health information available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike license. The article is dated 22 October 2020. There are also media contact information for WHO and Wikimedia Foundation.

WHO, UNESCO, UNDF,
FAO, UN Human Rights,
UNICEF, WIPO

Wikimedia Vision

Imagine a world
in which
every single
human being
can freely share
in the sum of all
knowledge.

That's our commitment.

Wikipedia Purpose

*first and foremost
an effort to create
and distribute
a free encyclopedia
of the highest
possible quality to
every single person
on the planet in their
own language*

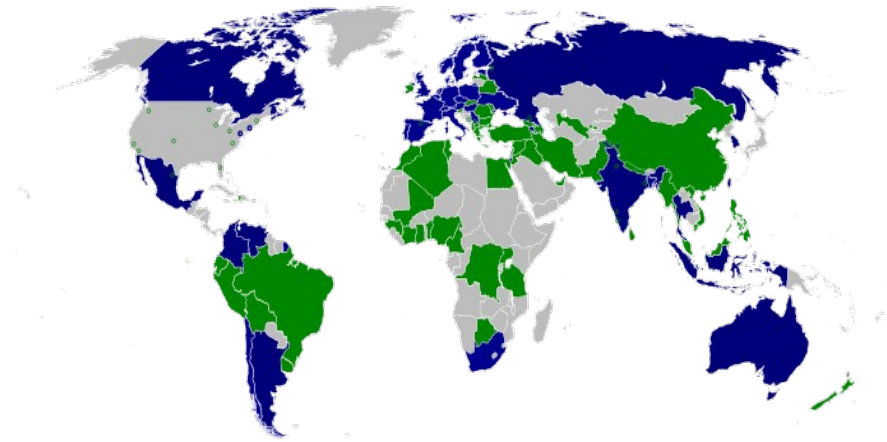
Any substance there?

One of the most influential websites
of all times

**Content in Public Domain
(CC0) or under CC BY & CC
BY SA free licences**

Attention of Search Engines and
Voice Assistants

Non-Profit Foundation for
Responsible for Sustainable
Development (USA)

Global Charity Donations (USA)

Endowment (USA)

Wikimedia Movement
Affiliates

Global Server Infrastructure (5+)

Does it matter?

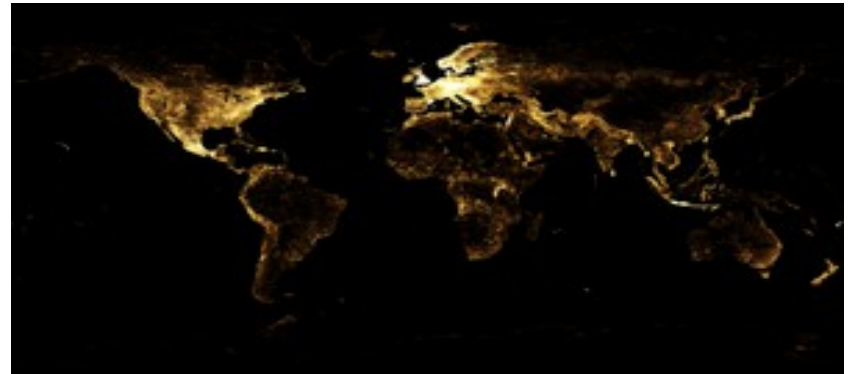

Students today verify professors' statements against Wikipedia, which is correct in most cases.

Tourists go to the Search Engine and then on to Wikipedia etc. Regions should develop own presence there.

Cedric Denis-Remi,
PSL University of Paris,
Vice President, Development,
Innovation and Entrepreneurship,
Times Higher Education
Digital Transformation Forum
@ KFU 27.11.2019

Olesya Oleynikova / Profi.Travel
Kazan Tourism Forum 2019

Part 3. Wiki for preservation and development of language and culture

What?

How?

Why?

Coming from?

Can you prove that?

Cultural and Linguistic Preservation Paradox

Stay alive only if welcoming changes.
Only dead languages and cultures can be
fully preserved against change.

Konstantin Zamyatin, Annika Pasanen, Janne Saarikivi
"How to and why keep languages of Russia". Helsinki 2012
Part I. "Multilingual society and multilingual individual",
Chapter "Evolving role of languages", p.35

«A language without Wikipedia in it has no chance of ascent into the digital realm.»

Digital Language Death, András Kornai et al., 2013
International team of Mathematical linguists

«We won't leave!» by Ğabdulla Tuqay (1907)

*The issue [of enlightenment] is **not limited to the language itself alone**. It's important to take care about the **scientific foundations and knowledge of our people**, because it's indeed those that will pave our **way forward**.*

Ismail Gasprinsky (1851-1914)

General Criterion of Language Sustainability

Ability to obtain
necessary services of
the highest possible quality
in the desired language
anywhere in the Universe
without delay
and forever

Everything's needed, no burnout

Our kids need content in mother tongue on all topics!
(Wikimedia Celtic Knot, June 2020)

Contemporary language must have over **20** million concepts.
(Wikimedia Arctic Knot, June 2021)

Encyclopedia must have over **100** mln articles to describe Human Knowledge Map (2015)
Wikidata Multilingual Semantic Knowledge Base had passed **96** mln elements (2021)

Preserving effective access of
humans to cultural life
is a joint responsibility of
UN Member states, UN agencies
and *the Civil society of the planet.*

UN' International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (1966)

*All forms of human cultural knowledge is
an Intangible Cultural Heritage of
Humanity at large.*

UNESCO Conventions (2003, 2005)

Modern language ecosystem

Universal Encyclopedia

Photo-Audio-Video-3D Storage

Dictionary

Online Library

Collaborative Publishing

News Agency

Online University

Machine-readable Knowledge Base

Travel Guide

Compendium of Quotations

Maps

*Oh dear horse,
then KamAZ truck...*

*Now cherished
smartphone of my pas*

*Supported me
in grief and joy...*

*Will you continue
to upgrade?*

ISS in Tatar & 600+ languages

WIKIDATA

- Баш бит
- Жәмгыять үзәге
- Форум
- Создать новый элемент
- Соңгы үзгәрешләр
- Очраклы бит
- Сервис запросов
- Поблизости
- Белешмә
- Иганә итү
- Лексикографические данные
- Создать новую лексему
- Соңгы үзгәрешләр
- Случайная лексема
- Кораллар
- Бирегә нәрсә сылтый
- Бәйләнешле үзгәрешләр
- Махсус битләр
- Даими сылтама
- Бит турында мәгълүмат
- URI
- Бу сәхифә

Халыкара галәми станция (Q25271)

Кешеләрнең яшәве мөмкинлеген тәэмин итүче түбән Жир орбитасында урнашкан ясалма иярчен

үзгәртү

Халыкара космик станция | Халықара ғәләми станиця

логотип

үзгәртү

сурәт

үзгәртү

диңгез дәрәжәсе өстендә биеклек

405 километр

үзгәртү

Want Russia/Tatarstan State Services Portals do the same? Wikibase!

You enabled my search for knowledge,
Oh, enchanting mother tongue!

If you talk to a man in
a language he
understands, that
goes to his head.

If you talk to him in
his language, that
goes to his heart.

Nelson Mandela

<https://www.instagram.com/p/CLixMB-qrKa/>
@ rusminnikhanov 21.02.2021

ГОД РОДНЫХ ЯЗЫКОВ
И НАРОДНОГО ЕДИНСТВА
В РЕСПУБЛИКЕ ТАТАРСТАН

2021

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА
ТУГАН ТЕЛЛӘР ҺӘМ
ХАЛЫКЛАР БЕРДӘМЛЕГЕ ЕЛЫ

Collective Knowledge Production

A language that continues its development is usually being used in all areas of life. **Excluding the language from use** in whatever field of human activity, be it some specific scientific discipline or a type of artistic pursuit, an industrial or services sector of economy, i.e. from **generating more reasoning patterns**, is blowing an **irreversible damage** that promotes **language death**...

It's very important to aspire towards such a state of things, when any news are expected to be expressed by that specific language means.

Physicist Gaynulla F. Shaykhiev (1936-2003)

Tatar in Wiki w.wiki/6HD

Part 4. Wiki in Tatarstan:

Why?

What for?

How?

What's going on?

Imagine
a world where everybody
knows about, feels for and loves
Tatarstan, Tatars, Tatar language
and related cultural heritage
as one's own palm.

We succeeded.

Wiki-path to this dream

Using Tatar Wikipedia, Wikidata, WikiCommons and other Wikimedia projects offered opportunities to support continuous cultural, educational, social and economic development of Tatarstan, those speaking Tatar language, as well as feeling the ownership of or belonging to Tatar culture.

Solution: Digital Twin

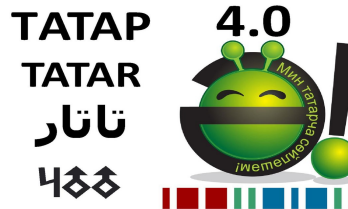

Global integration
of Tatar history
and culture
(w.wiki/3AML)

Tatarstan
(w.wiki/nzx)

&

Tatar World
(w.wiki/3rG)

Knowledge
Universe in
Tatar
(w.wiki/3BLk)

Tatar Granpas Greetings Bashkir WikiGrannies!

«We all hope our youth will continue making us proud.»

Republic of Tatarstan State Councillor Mintimer Shaimiev, 1 October 2018

Tatar Wikipedia & co.: Caring guardianship of Tatarstanians and other Tatars wanted. @ Tatarstan Parliament - <https://w.wiki/4Yrn>

It must be scalable...

«Please show us how is this possible. Tatarstan will make it happen. Regions of your Wiki-colleagues around Russia would have a clear-cut case.»

Alexander Terentyev, Internal Policy Department

Tatarstan Presidential Administration, 20.10.2018, <https://w.wiki/32rT>

Wiki-Tatarstan

Wikimedia RU

About us
Bylaws
Certificates
Membership
Reports
Grants
Meetings

On Social Media

Vk.com
Twitter
Facebook
YouTube
Telegram (chat)

Navigation

Main page
Recent changes
All translations

Tools

What links here
Related changes
Upload file
Special pages
Permanent link
Page information
Cite this page

Print/export

Create a book
Download as PDF
Printable version

In other languages

Add links

Languages: [русский](#) · [English](#) · [татарча/tatarça](#)

Main page	About	Strategy	Dimensions	Wiki-Lists	Regions	Ethnicities	Multilingualism	Stats
Republic of Tatarstan	Structure	ActionPlan	Measures	Partners	Chronology	Wiki-Lists	Statistics	Districts

См. также: Умный регион/Организационная работа/en

Maximum integration with Wikimedia projects is an important instrument for raising international awareness about investments, cultural, business, scientific and touristic attractiveness of the Republic of Tatarstan.

Expected results [\[edit \]](#)

- **Global awareness of the region** (Tatarstan) ranks as high as of the sovereign state it is part of (Russian Federation), provincial capital, other towns and municipal districts - similar to the capitals, regions and towns of any other country of the world.
- Any citizen of the planet has an easy reach to the **cultural** and educational, business and social realities of the region.
- **Regional multilingualism** stops being a phenomena relying on permanent state support, turning into a self-sustainable profit center.
- **Students**, residents and those otherwise having links to the region start feeling higher engagement with and participation in shaping the destiny of the region.

Required work [\[edit \]](#)

1. Structuring the project.
2. Formulating its **implementation plan**.
3. Preparing a list of type of work, lists (maps), exemplary samples for various categories and pages for monitoring thematic stats.
4. Organizing measures to incentivize Tatarstan and related wiki-activities

Contents [\[hide\]](#)

- 1 Expected results
- 2 Required work
- 3 Measuring progress
- 4 References
- 5 See also

“ It would be reasonable to integrate links to respective Wikipedia articles from trilingual websites of Tatarstan state authorities, ministries and departments, municipalities and subordinate organizations. Inviting people to see materials and links, collected in this "human blockchain system" by individuals that can keep own anonymity is the strongest sign that the Republic is an interesting place for both local and foreign investments, a worthy destination for different types of tourism, and a choice as a place to live, work and play.^[1] ”

<https://w.wiki/6HB>

Industry-specific authorities

«Our Republic will send another strong message to the world when we will manage to link towards respective Wikipedia articles from the pages of all our government entities. It will say a lot about us as a society».

Roman Shaykhutdinov,
Republic of Tatarstan
Vice-Primier,
2 August 2018

«Tatarstan ordered articles in Wikipedia»

22 October 2020

[https://w.wiki/iA\\$](https://w.wiki/iA$)

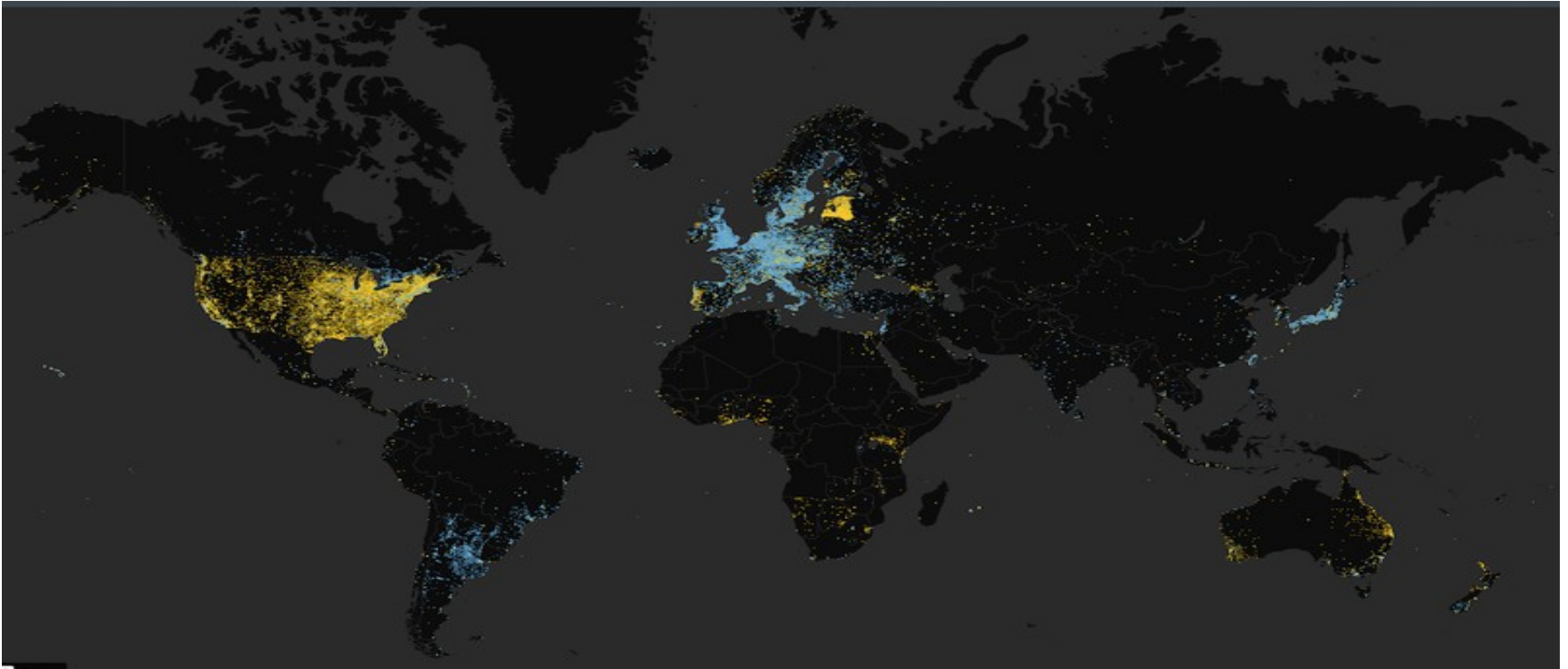
News on «Wiki-Smart Tatarstan» project

<https://w.wiki/36zm>

Digital Cultural Heritage

Museums on Wikipedia (March 2020)

UNESCO Letter to the National Delegations w.wiki/4Ynf

*«All museums of Tatarstan to the same footing with the Louvre?»
on International Museum Day 18.05.2020, w.wiki/R7g*

Tatar Digital Vitality Criterion

Tatar Wikipedia
Pageviews
greater than all
Tatarstan mass-
media and other
large internet
portals

*Joy of living comes with freedom,
Courage makes one's life eternal.*

*Musa Cälil
The Moabit Notebooks*

*Tatar Language Commission
Wiki-collaboration
Road Map
w.wiki/nxa*

(Ayrat Zaripov, Marat Akhmetov)

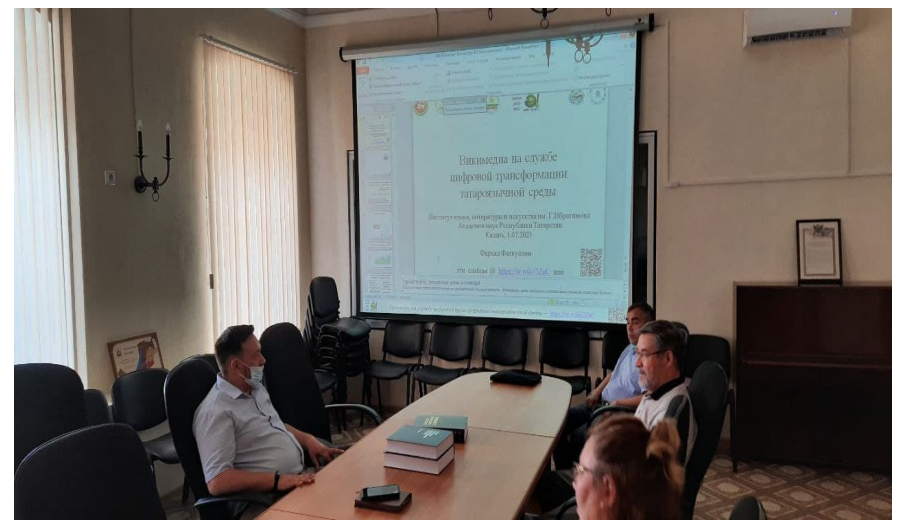
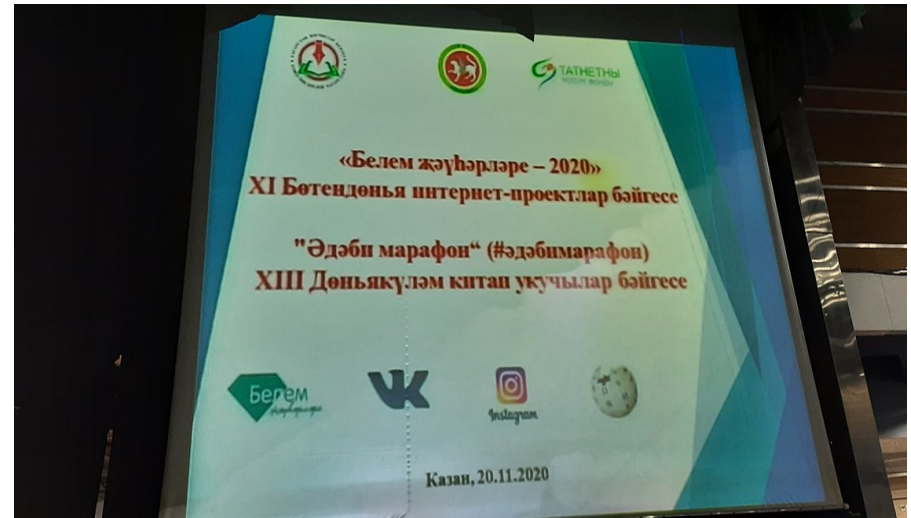

Anybody else gets it?

**Место и роль ресурсов
Викимедиа в образовании,
усвоении знаний и расширении
границ доступного знания**

Абдулла А. Хамидуллин
Богатые Сабы, 18.10.2019
w.wiki/DgH

*Госкомитет по туризму, Мин.Обр.науки, Фонд развития Татнета,
Институты Академии наук РТ, Татмедиа, вузы, частные физ. и юр.лица и т.д.*

Part 5. Wiki in Tatar:

What?

How?

What for?

Types?

Initiatives?

Tatar Wikipedia?

tt.wikipedia.org
bday 15.09.2003

Today

1 of 300+

320 000+ Articles

~ 100 Active Volunteers
/ Month

~ 3500 Readers / Day

~ 1/3 from Russia

16 Contests / Year

Annual Report 2020-21: <https://w.wiki/4QUS>

How do you compare?

Indicator	English Wikipedia	Russian Wikipedia	Tatar Wikipedia
Average Pageviews (day, November)	265,589,444 (2020) 225,130,952 (2021)	27,911,880 (2020) 29,729,339 (2021)	9,570 (2020) 29,350 (2021)
Main Pageviews (day, November)	6,578,404 (2020) 5,273,319 (2021)	457,763 (2020) 563,664 (2021)	665 (2020) 692 (2021)
Accessing Gadgets (day, November)	76,241,259 (2021) 62,462,638 (2021)	9,196,686 (2020) 9,087,892 (2021)	1,776 (2020) 8,621 (2021)
Articles	6,209,289 / 6,423,271	1 683 458 / 1 778 361	236 725 / 321 066
Words	3,744,823,645 (16.12.20) 4,018,002,861 (15.12.21)	798 401 208 (16.12.20) 869 734 952 (15.12.21)	50 972 588 (16.12.20) 63 643 504 (15.12.21)
Pages	52,146,011 / 54,781,232	6 419 295 / 6 778 285	366 988 / 462 816
Av. Edits per page	18.98 / 19.27	17,26 / 17,46	7,80 / 7,01
Editors editing in November	414,442 (2020) 379,252 (2021)	45,936 (2020) 43,280 (2021)	116 (2020) 150 (2021)
Admins	1,119 / 1,067	83 / 77	8 / 6

tt.wikipedia.org

Википедия
Ирекле энциклопедия

- Баш бит
- Эчталек
- Исемлек
- Очраклы бит
- Хәзерге вакыйгалар

Катнашу

- Җәмгыять үзәге
- Бәхәслек
- Соңгы үзгәрешләр
- Яңа битләр
- Белешмә
- Игана итү

Кораллар

- Бирегә нәрсә сылтый
- Бәйләнешле үзгәрешләр
- Файл тәүү
- Махсус битләр
- Давими сылтама
- Бит турында мағълүмат
- Бу биткә (чыганакка) җибагу
- Викимағълүмат элементы

Бастыручыгару

- Китап булдыру
- PDF форматында күчереп алу
- Басма версия

Башка проектларда

- Викикитәпханә
- Медиа-вики
- Мета-вики
- Многоязычная Википедия
- Викикитәпханә
- Викикитәпханә
- Викикитәпханә
- Викикитәпханә
- Викикитәпханә
- Викикитәпханә

Баш бит

Бәхәс

Уку

Үзгәртү

Вики-текстны үзгәртү

Тарихын карау

Ещё

Wikipedia әчәндә әзләү

Баш бит

Википедиягә рәхим итегез!

Ирекле эчталекле энциклопедияне һәркем яза ала.

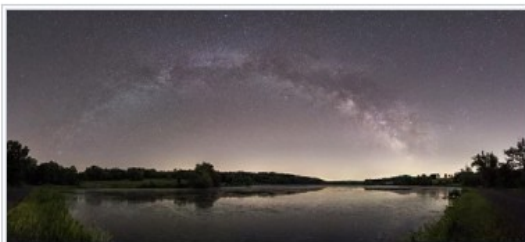
- Тулы исемлек
- Эчталек
- Порталлар
- Latin imläsı

Википедиянең татарча бүлегендә
299 385 мәкалә бар.

Мәкалә булдыру

Бүген 2021 елның 22 июнь көне (сишәмбе) – Вакыт 06:26 UTC (Битмә яктарына) – Күренеш: мобиль / санак

Көн рәсеме

Бонтеку-Лейк суусалмагының өстендә йөзгән Каз Юлы күренеше
Датчасы: август 15, Нью-Йорк штаты, АКШ
21 июнь, 2017, Julian Sebbo фотографы

Бу көнне ... (22 июнь)

Белорусия, Русия Федерациясе һәм Украинада — Хәтер һәм каһар көне; Бразилияда — Орхидеялар сәңкеләре көне; Францияда — Органнарны бүлек итү һәм трансплантация турында уйланыу көне, һ.б.

- 1671 — Төркия Польшага сулгыш игълан ите.
- 1876 — Испания үз конституциясен кабул ите.
- 1887 — татар драматургы Фазыл Туйкин туа.
- 1914 — һарун Иосифов, тюрколог, этнограф, эпиграфика белгече туа.
- 1925 — радио дикторы Әминә Сафуллина туа.
- 1940 — Икенче Бөтендөнья сулгышында Франция капитуляциясе.
- 1941 — Алмания Советлар Союзына һөжүм ите, Бөек Ватан сулгышы башлана.
- 1973 — БМОга ГДР һәм ГФР кабул ителеләр.
- 2008 — тел белгече, профессор Диләре Тумашева вафат була.

Таныш булайык

Википедия — Бөтендөнья парәвезе кинлекләрендә Вики механизмы ярдәмдә универсаль энциклопедия үстөрү проекты.

Дөньяның 300 телендә бүлекләре булган Википедиянең максаты — телсәз нинди кеше үзгәртүләр кертпә яхшырта алган, ирекле илеш кулланыла алырлык объектив һәм тикшеренә алырлык эчталек тәкъдим итү. Тел-ара координацияләү әшәндә лингва-франка буларак инглиз теле кулланыла.

Проект табиғате нигез принциплар белән билгеләнә. Эчталеге Creative Commons CC BY-SA хокуки лицензиясе буенча булдырыла һәм кулланыла.

Җаваплылыктан баш тарту

Википедия үз эчталегенә "дөрес булуы турында гарантия бирми"
Википедиянең Интернетта яшәвенә ярдәм итүче Викимедиа фонды, проект чикләрендә тулланган мағълүматлар арасында хаталарның булуы өчен җаваплы түгел. Шахси кертемнәре өчен җаваплылык катнашу-чыларда калга.

Катнашу

- Катнашырга: Нигез тәртипләр һәм башка каһары-киңәшләр белән танышып алыгыз, һәм вики-этикетны хөрмәт итегез; теркалу киңеш ителә, өмма мәжбүри түгел.
- Ярдәм кирәк: Ярдәм битләренә карал чыгыгыз, анда хал ителмәгән сорауларны ивә булушу үзгәртегез сорагыз; теркалган катнашучылар ярдәм күрсәтсәгә әзерләгән белдергәннәре арасынан актив волонтерларга мәрәҗәгәт итеп, остаз булулары турында сорый алалар.
- Көчләрегезне тикшерергә: Әйрену урынында үзгәртүләр кертпә карагыз яки мәкаләләргә язуду тезәтү киңәшләре белән танышыгыз.

Википедия
Ирекле энциклопедия

Hellow, Q5481! 129 languages. Tatar?

Татарстан Республикасы (**Татарстан**, *рус. Республика Татарстан*) — *Россия Федерациясе* белән берләшкән һәм *Россия Федерациясе* субъекты булган демократик хокукый дәүләт, *Татарстан Конституциясе*, *Россия Федерациясе* һәм Татарстан арасындагы махсус шартнамә нигезендә *Россия Федерациясе* белән берләшкән республика.^[1] Татарстан Россиянең Идел буе федераль бүлгесенә керә. Республика башкаласы — Казан шәһәре.

«*Татарстан Республикасы суверенитеты, Россия Федерациясе карамагындагы мәсьәләләрдән һәм Россия Федерациясе белән Татарстан Республикасының уртак карамагындагы мәсьәләләр буенча Россия Федерациясе өлкәләреннән тыш, дәүләт хакимиятенә (канун чыгару, башкарма һәм суд) бөтен тулылыгына ия булуда чагыла һәм Татарстан Республикасының аерылгысыз хасияте була.*

[Татарстан Республикасы Конституциясе](#) >>

Россиядә икътисадый яктан иң көчле төбәкләрнең берсе. 1920 елның 27 маенда төзелгән (ТАССР).

Эчтәлек [яшерү]
1 Географик мәгълүмат <ul style="list-style-type: none"> 1.1 Рельеф 1.2 Климат 1.3 Чиктәшлек 1.4 Файдалы казылмалар <ul style="list-style-type: none"> 1.4.1 Нефть 1.4.2 Күмер 1.4.3 Башка файдалы казылмалар 1.5 Су ресурслары <ul style="list-style-type: none"> 1.5.1 Жир асты сулары 1.6 Саклана торган табигый территорияләр
2 Тарих <ul style="list-style-type: none"> 2.1 Татарстан Республикасы
3 Халык <ul style="list-style-type: none"> 3.1 Төпләр 3.2 Дин 3.3 Торак пунктлар
4 Мәдәният
5 Фән һәм мәгариф
6 Административ-территориаль бүленеш
7 Икътисад <ul style="list-style-type: none"> 7.1 Транспорт <ul style="list-style-type: none"> 7.1.1 Тимер юл транспорты 7.2 Тышкы икътисади элементләр
8 Дәүләт төзелеше <ul style="list-style-type: none"> 8.1 Конституция

Татарстан

Байрак

Илтамга

Башкала Казан

Халык саны 3 894 120 (1 гыйнвар 2021)

Нигезләнган 1920

Сәгать кушагы Мәскәу вакыты

Рәсми тел Рус теле, татар теле

География

ИЖБ Россия

Майдан 67,847 квадрат километр

Координатлар 55.55°N 50.93°E

RU-TA

Дәүләт башлыгы Татарстан Республикасы

исеме Президенты

Дәүләт башлыгы Рәстәм Миңнеханов

Хөкүмәт Алексей Песошин

башлыгы

бән Новгород Казан Уфа Самара

Wikimedia | OpenStreetMap

Икътисад

Акча берәмлеге Рәсәй сумы

Башка мәгълүмат

Ярдәм

Wikis in Tatar?

Individual Domains:

- * Wikipedia
- * Wiktionary
- * Wikibooks

Incubation Stage:

- * Wikivoyage
- * Wikinews
- * Wikiquote

Not Started:

- * Wikiversity

In Multilingual projects:

- * Wikisource
- * MetaWiki
- * WikiSpecies
- * Wikidata
- * Wikinews (with Russian)
- * Wikimedia RU Wiki
- * Wikimedia Commons

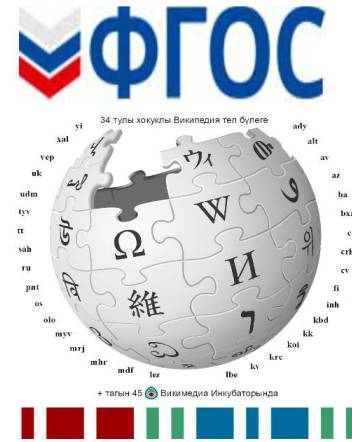
All links at:

<https://w.wiki/4YfX>

Examples of significant Tatar interwiki initiatives

Pass Project for Tatar Literature

Википедия
Ирекле энциклопедия

Баш бит
Эчталык
Исемлек
Очраклы бит
Хәзерге вакыйгалар

Катнашу
Җәмгыять үзәге
Бахаслек
Соңгы үзгәрешләр
Яңа битләр
Белешмә
Игана итү

Кораллар
Бирегә нәрсә сылтый
Бәйләнешле үзгәрешләр
Файл төяү
Махсус битләр
Даими сылтама
Бит турында маълумат
Бу биткә (чыганакка) җибәрү
Викимәгълүмат элементы

Бастыручыгару
Китاپ булдыру
PDF форматында күчереп алу
Басма версия

Башка проектларда
Викиөякентик

Башка телләрдә

italiano
français
English
Azərbaycanca
Башҡортса
Suomi
Қазақша
Қырғызча
Polski
Русский
Türkçe

Галимжан Ибраһимов

Википедияда Ибраһимов фамилияле башка кешеләр турында да мәкаләләр бар.

[үзгәртү | вики-текстны үзгәртү]

Бу мәкаләнең латин әлифбасындагы итезәге бар.

Галимжан Гыйрфан улы Ибраһимов (26 февраль (12 март) 1887, Солтанморат, Стәрлетамак өязе, Уфа губернасы, Русия империясе — 21 гыйнвар 1938, Казан, ТАССР, ССРБ) — татар әдәбияты классигы, язучы, әдәбият һәм тел галиме, публицист, тәнкыйтче, тарихчы, җәмәгать һәм сәясәт-дәүләт эшлеклесе. *Хезмәт Батыры* (1932).

Эчталык [яшерү]
1 Тормыш юлы
1.1 «Галия» мәдрәсәсе
1.2 Казан
1.3 Инкыйлаб эшләре
1.4 Инкыйлабтан соң эшчәнлеге
1.5 Соңгы еллари
2 Шәхси тормышы
3 Иҗаты
3.1 Язучының 1917 елга кадәрге әдәби иҗаты
3.2 Совет чорындагы әдәби иҗаты
4 Библиографиясе
5 Истәлек
6 Моңы да карагыз
7 Чыганаклар
8 Искәрмәләр
9 Тышкы сылтамалар

Тормыш юлы [үзгәртү | вики-текстны үзгәртү]

Галимжан Ибраһимов 1887 елның 12 мартында Уфа губернасы Стәрлетамак өязе (хәзер **Авыргазы районына карый**) **Солтанморат** исемле татар авылында туа. Галимжан башта туган авылында белем ала, 3 сыйныфын рус мәктәбене дә йөри. 1898 елның көзендә әтисе Галимжанны һәм аның бертуганын **Ырынбур**дагы мәдрәсәгә илтә. 1905 елгы инкыйлаб дулкыннары тәэсирендә, шәкертләр, иске тәртипләргә риза булмыйча баш күтәрәләр, һәм Галимжан мәдрәсәдән куыла.

«Галия» мәдрәсәсе [үзгәртү | вики-текстны үзгәртү]

Аннари ул Уфага китә һәм «Галия» мәдрәсәсенә укырга керә. Аның әдәби иҗат эшчәнлеге шул вакытта башлана. 1907 елда аның беренче хикаясе — «Эски шәкертнең мәдрәсәдән куылуы» басылып чыга. «Галия»дән киткәннән соң, Галимжан Ибраһимов **Өстөрхәндә** була, **Урал** якларына бара, казакъ далаларына китеп, балалар укыта башлый.

Казан [үзгәртү | вики-текстны үзгәртү]

Белемен күтәрү һәм әдәби эш белән шөгыйләнү өчен 1909 елда **Казанга** килә. Ләкин сәяси ышанычсыз саналган яшь татар әдибене югары уку йортларына кереп уку мөмкинлеге табылмый. Казанда яшәгән бу беренче чорында (1909-1912) Г. Ибраһимовның иҗаты активлаша. Ул үзенең революциягә кадәрге иҗатында романтик рухтагы хикаяләрен («Яз башы», «Дингездә») «Иез ел элек», «Сею-сагадәт», «Уты сүнгән җәһәннәм», «Карақ мулла» һ. б.) һәм «Яшь йөрәкләр» (1912) исемле романын яза.

Г. Ибраһимов әдәби тәнкыйт һәм публицистика өлкәсендәге эшчәнлеген де күң җеңдереп җибәрә. Мәкаләләрендә ул татар әдәбиятының барышына, аерым жанрларның үсешенә, гомумән татар матбугатына, сангатыкә, милли театрга, әдәби **телге**, тарихка бәйләнешле төрле актуаль мәсьәләләргә күтәрел чыга һәм аларны заманның алдынгы идея-эстетик карашлары нигезендә хәл итәргә омтыла.^[3]

Инкыйлаб эшләре [үзгәртү | вики-текстны үзгәртү]

1912 елның ахырында Г. Ибраһимов **Казанга** китә һәм шул елда аның «Яз башы» исемле тыңгылы сыйфатындагы хикаяләрендә үзгәртү һәм башкалар илтә. Бу иҗатында Казанга

Галимжан Ибраһимов

Туган телдә исем	Ибраһимов Галимжан Гыйрфан улы
Туган	12 март 1887 Солтанморат авылы, Стәрлетамак өязе, Уфа губернасы, Русия империясе
Үлгән	21 гыйнвар 1938 (50 яшь) Казан, ТАССР, ССРБ
Күму урыны	Архангел зираты
Яшәгән урын	Мештери урамы, 33[1] Ялта татар
Милләт	татар
Ватандашлыгы	 Русия империясе, ССРБ
Өлма-матер	«Галия» мәдрәсәсе
Һенәре	язучы, филолог, публицист, тарихчы, җәмәгать эшлеклесе
Эш бирүче	Валия мәдрәсәсе ^[2] һәм «Галия» мәдрәсәсе
Җефет	1) Гөлсем Мөхәммәдова 1923-1933 2) Хәдичә Фәтхуллина Рәстәм (1926-1931)
Балалар	Рәстәм (1926-1931)
Ата-ана	<ul style="list-style-type: none">Гыйрфан (әти)Бибиһасәна (әни)
Бүләк һәм премияләре	 Хезмәт Батыры

Higher School of National Culture and Education, KFU Institute of Philology and Cross-Cultural Communications

*Wikimedia Education
Tatar Wiki-Content
Creation Project Concept*

*Contribution
Assessment
Methodology*

<https://w.wiki/3Z2b>

<https://w.wiki/3YwY>

Part 6. Wiki in Russia and the world

Who does it?
Knowledge sharing?
Why choose Wiki?
Any extras?

Sometimes meeting offline too

Russia Conferences

Википедия жәмгыятеден татар телдәс катнашучылар төркеме

WIKIMEDIA RU

ФАДН России

Cooperation of Russia's Wiki-volunteers with the institutions of the Republic of Tatarstan

«Language policy: practices from across Russia»
Online dialogue forum
Federal Agency for Ethnic Affairs (FADN), 18.12.2020

Farhad Fatkullin, materials - w.wiki/qT8

Distributed under [Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) free license pursuant to Art.1286 of the Russian Federation Civil Code

Общественная палата Российской Федерации

WIKIMEDIA RU

Mission: To assure flourishing of languages and preservation of cultural heritage in the digital citizenship era.

Collaboration between Russia's Wikimedians and institutions of the Republic of Tatarstan.

Kazan, 25.02.2021, Farhad Fatkullin

Materials on the Internet: slides <https://w.wiki/372s> / theses <https://w.wiki/36Bk>

*
«Teaching, learning and preserving mother tongues» session

*
«Preserving and supporting ethnocultural and linguistic diversity — a key factor in strengthening Russia's unity» conference

*
Joint hearing of the Russian Federation Civic Chamber's Commission on harmonization of interethnic and interreligious relations, Russian Federation Civic Chamber's Commission on issues of cultural development and preservation of spiritual heritage and the Republic of Tatarstan Civic Chamber

Distributed under [Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) free license pursuant to Art.1286 of the Russian Federation Civil Code

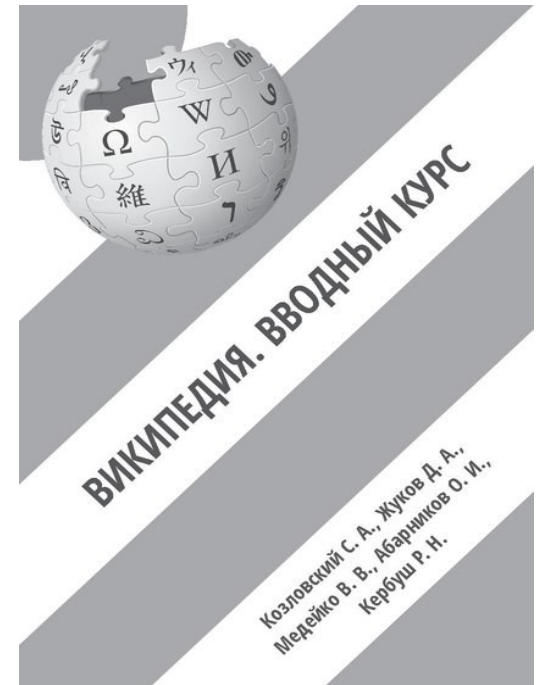
Russia Federal Agency for Ethnic Affairs
18.12.2020, Hybrid (Moscow)

Russia & Tatarstan Civic Chamber event
25.02.2021, Hybrid (Kazan)

*MSU, MPhTI, MEFhI, HSE,
PANepA, UrFU, PetrSU etc.*

Wikimedia RU Press Release of 18.12.2020 - <https://w.wiki/3ZkT>
 Methodology Guidelines for Universities of Russia - <https://w.wiki/HPv>
 Online course in Russian - <https://stepik.org/course/100094>

Tatar Wikipedia & co.: Caring guardianship of Tatarstanians and other Tatars wanted. @ Tatarstan Parliament - <https://w.wiki/4Yrn>

High, Middle and Elementary

Why would one choose Wiki?

Informational Literacy

Raising global awareness

Advanced Societal Technology

International trust, doors to new partnerships
and growing local business activity

Free reliable backup for cultural knowledge

Join the cultural ownership club!

Anybody
loving
Tatarstan,
its residents,
Tatar language
and culture
is a plenipotentiary
investor into
common human
heritage

Викимедиа жәмгыятенең
татар телле катнашучылары
төркеме

